

ПЕРФОРАТИВ ГАСТРОДУОДЕНАЛ ЯРАЛАРДА ЖАРРОҲЛИК УСУЛИНИ ТАНЛАШНИНГ ДИФФЕРЕНЦИАЛЛАШТИРИЛГАН МЕЗОНЛАРИ

Давранов Алишер Уктамович

Самарқанд давлат тиббиёт университети

Долзарблиги. Перфоратив гастродуоденал яралар шошилинич абдоминал жарроҳликнинг энг кенг тарқалган ва прогностик жиҳатдан оғир ҳолатларидан бири бўлиб қолмоқда. Замонавий лапароскопик ва видеоассистент технологияларнинг ривожланишига қарамай, муайян беморда жарроҳлик усулини танлашнинг аниқ объектив мезонлари бугунги кунгача етарлича ишлаб чиқилмаган. Усулни субъектив танлаш операциядан кейинги асоратлар ва такрорий аралашувлар хавфини оширади. Шу боис яра атрофидаги маҳаллий ўзгаришлар кўлами ва беморнинг умумий ҳолати оғирлигини комплекс баҳолашга асосланган дифференциал ёндашувни ишлаб чиқиш долзарб аҳамиятга эга.

Материал ва усуллар. 2019–2023 йилларда РШТЁИМ Навоий филиалида перфоратив гастродуоденал яра билан даволанган 152 нафар бемор маълумотлари таҳлил қилинди. Беморларнинг ўртача ёши $35,7 \pm 15,4$ ёшни ташкил этди, уларнинг 90% и меҳнатга лаёқатли ёшда эди. Жарроҳлик усулини танлашда яра атрофидаги инфильтратив-ярали шикастланиш кўлами, шунингдек Маннхейм перитонеал индекси, ASA шкаласи ва Боей балл тизими бўйича беморнинг умумий ҳолати оғирлигининг интеграл баҳоси асос қилиб олинди.

Натижалар ва муҳокама. Беморлар яра атрофидаги шикастланиш кўлами бўйича қуйидагича тақсимланди: кичик кўламли (1,0 см гача) – 46,8%, ўртача (1,0–2,0 см) – 34,5%, катта (2,0 см дан ортиқ) – 18,7%. Интеграл баҳолашга кўра, Маннхейм индекси 21 баллгача бўлган беморларда (62,4%) миниинвазив усуллар, 21–29 балл оралиғида (26,8%) комбинациялашган усуллар, 29 баллдан юқори ҳолатларда (10,8%) анъанавий лапаротомия қўлланилди. Ишлаб чиқилган мезонлар асосида жарроҳлик тактикасини танлаш умумий асоратлар частотасини 28,6% дан 12,4% гача (2,3 баробар) камайтиришга имкон берди, стационар даволаниш муддати эса ўртача 12–14 кундан 7–9 кунгача қисқарди.

Хулоса. Перфоратив гастродуоденал яраларда жарроҳлик усулини яра атрофидаги шикастланиш кўлами ва беморнинг умумий ҳолати оғирлигини интеграл баҳолашга асосланиб танлаш оптимал жарроҳлик тактикасини

белгилаш имконини беради. Бундай дифференциал ёндашув асоратлар частотасини сезиларли даражада камайтиради ва даволаниш натижаларини яхшилайдди.